

TrAHnsitie

1 en 2 april 2026

Titel abstract

Wat is Functionele Capaciteit Evaluatie (FCE) en wat kan je ermee?

Naam spreker

Drs. Yvonne van Zaanen

Organisatie en functie

Amsterdam UMC; Bedrijfsfysiotherapeut en klinisch epidemioloog Polikliniek Mens en Arbeid

Tweede spreker

Jan Plat

Aard presentatie

workshop

Inhoud abstract

Doel workshop

In deze interactieve workshop maken deelnemers kennis met Functionele Capaciteit Evaluatie (FCE). FCE is een instrument om het lichamelijke werkvermogen van een persoon te meten door het uitvoeren van functionele testen. Opmerkelijk genoeg wordt FCE in de bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde niet tot nauwelijks gebruikt, terwijl dat in de revalidatiegeneeskunde juist wel gebeurt. Aan de hand van onderzoek en praktijkvoorbeelden leer je zowel over de inhoud en meetkwaliteit van FCE, als over hoe FCE kan worden gebruikt voor doelgerichte interventies bij re-integratie en werkbehoud. Geen woorden, maar daden – dát is de kracht van FCE.

Inleiding

Het beoordelen van het lichamelijke werkvermogen is vaak complex door het ontbreken van betrouwbare en valide meetinstrumenten. FCE biedt een gestandaardiseerde methode om de functionele fysieke mogelijkheden van een individuele werkende vast te stellen met behulp van lichamelijke testen. De uitkomsten worden vergeleken met de lichamelijke eisen die het werk stelt of met referentiewaarden van gezonde werkenden. Deze workshop informeert arbeidshygiënist(en) over zowel de inhoud en meetkwaliteit van FCE als over hoe FCE kan worden gebruikt om interventies voor re-integratie en werkbehoud doelgericht(er) te kiezen en te implementeren.

Methode

Een FCE bestaat uit een reeks gestandaardiseerde werkgerelateerde testen (zoals tillen, dragen, trekken, hurken, knielen, vingervaardigheid) die worden afgenomen door een gecertificeerde testleider, vaak een fysio- of oefentherapeut. Tijdens de testen worden prestaties, uitvoering, hartslag en ervaren ongemak en inspanning gemeten. De resultaten worden vergeleken met de lichamelijke eisen die het werk stelt of referentiewaarden van gezonde werkenden in vergelijkbare beroepen. Op basis van meer dan 25 jaar nationaal en internationaal onderzoek zijn de klinimetrische eigenschappen geëvalueerd en wordt uitgelegd hoe FCE kan worden gebruikt om interventies voor re-integratie en werkbehoud doelgerichter te kiezen.

Resultaten

Onderzoek toont aan dat FCE voldoet aan de klinimetrische criteria van nut, veiligheid, betrouwbaarheid, validiteit en responsiviteit. Zelfs kortdurende testen, zoals een vijf minuten durende tiltest, blijkt voorspellend voor werkhervatting. FCE blijkt vooral waardevol in de volgende omstandigheden; een onduidelijk medisch beeld of discrepantie tussen de door de werkende gerapporteerde gegevens en bevindingen van de arts; in complexe situaties waarbij van het oordeel veel afhangt, bijvoorbeeld langdurig verzuim, advies over ander werk (2e spoor), of financiële compensatie; bij stagnatie van herstel en bij zwaar lichamelijk werk. Studies laten zien dat door gebruik te maken van FCE professionals beter in staat zijn te kiezen welke type interventies het beste werken voor re-integratie en werkbehoud. Voor de arbeidshygiënist is dit relevante informatie voor het beter in kaart brengen van de fysieke eisen in de arbeidssituatie én/of het aanpassen ervan zodat betrokkene op een juiste manier het werk kan hervatten en blijven werken.

Conclusie

FCE is een nuttig, veilig, betrouwbaar, valide en responsief instrument om het lichamelijk werkvermogen van een persoon te meten. De uitkomsten versterken de kwaliteit van de besluitvorming over beperkingen in functioneren en bieden handvatten om interventies voor re-integratie en werkbehoud doelgerichter te kiezen.

Doel: kennis maken met FCE

Interactie met deelnemers: FCE testonderdelen worden door de workshopleiders meegebracht en samen met de deelnemers uitgevoerd. Aan de hand van voorbeelden wordt tijdens de uitvoering van testonderdelen de inzet van FCE gedemonstreerd.

Literatuur

<https://www.tbv-online.nl/magazine-artikelen/fce-wel-of-niet/>

<https://www.tbv-online.nl/magazine-artikelen/fce-maak-je-werk-leuker-en-doelmatiger/>

<https://www.tbv-online.nl/magazine-artikelen/geen-woorden-maar-daden/>